

Mededeelingen van de Nederlandsche Boschbouwvereeniging

VOORJAARSVERGADERING EN EXCURSIE

De voorjaarsvergadering der N.B.V. werd gehouden op Vrijdag 7 Juni, 's avonds half acht, in het hotel „Mastbosch“ te Breda.

Op deze vergadering werden, na afdoening van een paar huishoudelijke aangelegenheden (bespreking betreffende overname door de N.B.V. van het Nederlandsch Boschbouw-Tijdschrift, waarvan de definitieve regeling werd uitgesteld tot de najaarsvergadering; verhooging van de contributie 1929 van f 7.50 tot f 10.—) de volgende onderwerpen behandeld:

I. Dr. J. R. Beversluis: *De erfelijkheidsverschijnselen en de boschbouw.*

II. P. M. Tutein Nolthenius: *Waarom een bedrijfsplan?*
Een en ander in verband met het onlangs ontworpen bedrijfsplan voor de, tijdens de excursie van den volgenden dag bezichtigde boschwachterij „Dorst“ en toegelicht met een mooie serie lantaarnplaatjes.

III. G. Houtzagers: *De nomenclatuur van onze boschboomen.*

Naar aanleiding van deze laatste inleiding werd uit de leden een commissie van 4 personen benoemd, teneinde dit onderwerp nader in studie te nemen en aan de hand van een door den inleider vervaardigde naamlijst der boomgewassen hierover t.z.t. aan de vergadering nadere voorstellen te doen. Deze commissie is als volgt samengesteld:

Prof. S. P. Ham te Wageningen.

G. Houtzagers te Arnhem.

J. H. Jager Gerlings te Zeist.

L. A. Springer te Haarlem.

De drie bovengenoemde inleidingen worden in hun geheel in het Boschbouw-Tijdschrift opgenomen.

Den volgenden dag werd een excursie gehouden naar de boschwachterij „Dorst“ onder leiding van den heer P. M. Tutein Nolthenius.

Van deze excursie verschijnt een verslag hieronder.

Gedurende deze samenkomst werd den secretaris door een onzer leden, die onbekend wenschte te blijven, voor de kas onzer vereeniging een gift van f 100 ter hand gesteld, als uiting van zijn sympathie voor het streven en werken der N.B.V. Wij betuigen den gever langs dezen weg nogmaals onzen hertelijken dank voor dit stoffelijk bewijs van zijn medeleven.

Namens het bestuur der Ned. Boschbouwvereeniging,
G. HOUTZAGERS, Secretaris.

EXCURSIE OP 8 JUNI 1929 IN DE BOSCHWACHTERIJ „DORST”

Zaterdag 8 Juni 1929 werd door een 40-tal leden der Ned. Boschbouwvereeniging, waaronder eenige gasten, een excursie gemaakt naar de boschwachterij „Dorst”, ressorteerende onder de houtvesterij „Breda”, welke boschwachterij is gelegen onder de Gemeenten Oosterhout, Gilze en Dongen.

Nadat de heer van Dissel, Directeur van het Staatsboschbeheer, de excursie had welkom geheeten en zijn voldoening aan den Voorzitter had kenbaar gemaakt, dat de Boschbouw Vereeniging ditmaal haar voorjaarsexcursie naar een der goederen van het Staatsboschbeheer maakte, kwam de leider, de houtvester P. M. Tutein Nolthenius aan het woord.

De excursie, welke deels in nauw verband stond met de door den leider gehouden lezing, is in drie gedeelten te spitsen.

In de eerste plaats werden twee natuurlijke bezaaiingen van grove-den bezichtigd, ieder groot ± 10 ha, welke van 4-8 jaren oud zijn.

Voor deze bezaaiingen, waar deels de moederboomen nog in aanwezig zijn toonden de leden veel belangstelling.

Verder werden eenige terreinen bezichtigd, welke alvorens met els en grove-den te zijn bezaaid, met leemhoudend water, afkomstig uit de leemputten waren bevoeid.

Na een oogenblik gepauzeerd te hebben in de groote landbouwschuur te Dorst, waar aan de deelnemers door het Staatsboschbeheer eenige ververschingen werden aangeboden, werd het 2e gedeelte van den tocht speciaal gewijd aan den landbouwtusschenbouw, waarbij een en ander van dit bedrijf werd uiteengezet.

Na te Oosterhout te hebben koffie gedronken, werden de betere houtopstanden der boschwachterij bezichtigd (het zogenaamde „Moerken”).

Bedoelde opstanden, welke grootendeels onderplant en onderzaaid zijn met beuk en zilverspar, komen overeen met de IV boniteit van Schwappach, en kunnen tot de goede grove dennenopstanden van ons land worden gerekend.

Aan het einde der excursie dankte Prof. Beekman het Staatsboschbeheer voor de gastvrije ontvangst, welke de Ned. Boschbouwvereeniging wederom is ten deel gevallen, terwijl hij speciaal den leider voor zijn goede zorgen dank bracht.

Hieronder volgen eenige gegevens betreffende de op de excursie bezichtigde opstanden:

VOORNAAMSTE BEZICHTIGDE OPSTANDEN

1. Natuurlijke bezaaiing. Grootte 10.0030 ha.

Natuurl. bezaaiing ontstaan:

1922: 3 ha goed zaadjaar; goed weer.

1924: 7 ha minder goed zaadjaar; minder goed weer.

Bij bezaaiing 1924 zijn eikels uitgelegd.

2. Oude toestand. *Vak 13a. Afd. A.*

Grootte: 7.5000 ha. Aard: 43 j. grove-dennenbosch.

Afd. B.

Grootte: 6.9600 ha. Aard: 44-jarig grove-dennenbosch.

Houtmassa 100 m³ geschat.

Afd. C.

Grootte: 6.2700 ha. Aard: 45-jarig grove-dennenbosch.

Afd. E.

Grootte: 6.1000 ha. Aard: 46-jarig grove-dennenbosch.

Bodem. Van genoemde 4 afdeelingen is de bodem over het algemeen van goede kwaliteit.

Plaatselijk humushoudend, doch overal grofkorrelig en min of meer grinthoudend.

Opstand. Het bosch is over het algemeen zeer slecht gegroeid. Plaatselijk komen sterfhoeken voor van *Trametes radiciperda*. Deze zijn opgevuld met loofhout.

De bodem is verwilderd en grootendeels bedekt met heide en o.a. veel *Hypnum*. De humusomzetting is zeer onvoldoende.

3. *Vak. 15a.*

Grootte 6.2000 ha. Aard: 5-jarig grove-dennenbosch.

Bodem. Oude boschgrond. Opgestoven grond met vrij sterke loodzandvorming en op 50 cm diepte harde bank, waaronder grinthoudend geel zand. Gaat in N.O. richting geleidelijk over in roodbruin zand, met op 20 cm diepe lichte bankvorming.

Opstand. Dennen gedeeltelijk gezaaid en verder geplant in plantgaten. De groei is goed. Tevens werden Am. eiken geplant. Deze afdeeling werd bemest met \pm 4000 kg schuim-arde, 400 kg sl. meel en 400 kg 20 % kalizout per ha.

Langs de Oostzijde bevindt zich een strook oude dennen ter breedte van 5 m in eigendom van de Provincie.

4. *Vak 15 G.*

Grootte: 7.7000 ha. Aard: 38-jarig grove-dennenbosch, elzenbeplanting en heide met vliegdennen.

Bodem. In den Oosthoek gemengde, eenigszins grinthou-

dende grond. Overigens 10 cm plag, 8 cm loodzand, 8 cm harde bank, overgaande in geelbruin zand.

Meer naar het Westen bevinden zich enkele stuifkoppen.

Opstand. Het Z.W. gedeelte bestaat uit heide en vliegdennen. Het meer vlakke gedeelte is bezet met een behoorlijk groeiend grove-dennenbosch. Op sommige plaatsen blijft het bosch wat in groei achter. De stand is zeer dicht. Bij de vroegere dunningen zijn de voorloopers blijven staan, welke thans hun omgeving hebben vernield.

De humusomzetting is slecht. Een gedeelte is toevallig met leemwater bevoeid, waardoor direct een betere humusomzetting is ingeleid. In deze laagte is de groei ook veel beter, maar de stand eveneens te dicht.

Langs de Oostzijde bevindt zich een gedeelte ter grootte van 1.30 ha beplant met witten els, rijenafstand 1.25 m, in de rij 1 m. Hiertusschen zijn op onderlinge afstanden van 3 m gewone eikehalfheesters geplant. De els is in het voorjaar 1927 afgezet. Deze vormt met de blauwe lupinen een uitstekende bodembedekking en levert een gemakkelijk verteerbaar strooisel.

De eik is te wijd geplant om in de toekomst een opstand te vormen, waarom het aanbeveling verdient te onderplanten met schaduwverdragende houtsoorten als Douglas en beuk.

Vak 3 g.

Grootte 8:8300 ha. Aard: 5-jarig grove-dennenbosch.

Bodem: Grootendeels opgestoven grond met aan de Westzijde enkele stuifkoppen. Uitgezonderd deze koppen is de grond bijna geheel overdekt met een laag leem ter dikte van 5-25 cm ontstaan door bevoeiing met leemhoudend water.

Opstand. In 1923 is de grond gedeeltelijk bezaaid met 3 kg grove-dennenzaad per ha en gedeeltelijk beplant met 1 j. grove-dennen in plantgaten. Tevens werden gewone en Am.eikels en beuken gezaaid. Daar, door te late ontvangst van het zaad niet op tijd gezaaid kon worden, is de aanleg gedeeltelijk mislukt. In 1924 werd ingeboet met tweejarig grove-dennenplantsoen. Dit plantsoen is goed aangeslagen. Langs de Oostzijde zijns groepsgewijze elzen geplant, welke zeer goed groeien.

In het N.O. gedeelte werden in 1928 enkele lariksen in groepen tusschen gebracht.

5. Vak 3 d.

Grootte: 23.9470 ha.

Van deze afdeeling is 22.9320 ha verpacht tot 1953 aan de N.V. v. d. Heuvel, steenfabrieken voorheen firma v. d. Heuvel te Gilze Rijen. Op dit terrein wordt thans met behulp van „een ijzeren man” leem gegraven.

Vak 3e.

Grootte: 7.5800 ha.

Deze afdeeling bestaat uit de perceelen kadastr. bekend Sectie I. 254 en 255. Perceel 254 is thans bijna geheel weer aan het Staatsboschbeheer teruggegeven en ook zoo goed als ontleemd. Dit gedeelte wordt gebezigd als kampeer- en zwemplaats.

6. Vak 3a.

Grootte: 5.6000 ha. Aard: 4 j. dennen-opstand.

Bodem: Goed fijnkorrelig, plaatselijk een weinig leemhoudend zand, met hier en daar enkele stuifkoppen.

Opstand. In 1924 werd de afdeeling bezaaid met grove-den 3 kg per ha afkomstig van den Rijkszaadeest, uitgezonderd de stuifkoppen, welke werden beplant met 2 j. grove-dennen. De bezaaiing is evenals de beplanting goed geslaagd. Ongeveer in het midden van de afdeeling komt een stukje voor ter grootte van ± 20 aren, dat met een dikke leemlaag, ontstaan door oppompen van leemwater, is bedekt. Dit is beplant met els, welke in 1927 zijn afgezet en toen met Jap. lariks en Douglas ingeboet in 1.25 m² verband. In 1927 zijn de gezaaide dennen op die plaatsen, waar ze dicht stonden, gedund, terwijl bovendien voorloopers zijn weggenomen.

Vak 3b.

Grootte: 9.7900 ha. Aard: 4 jarige grove-dennen opstand.

Bodem: grootendeels opgestoven met plaatselijk stuifkoppen.

Opstand. In 1924 werd deze afdeeling bezaaid met grove-den 3 kg per ha en Am. eikels, uitgezonderd de stuifkoppen, welke werden beplant met 2 jarige grove-den.

Ook deze bezaaiing is goed gelukt.

De grond is bewerkt door spitten. Het Z. gedeelte ter grootte van 5.25 ha werd van 0.60—1 m diep gespit. Dat zulk een bewerking bevordelijk is voor den groei der planten is op het terrein tot op heden goed zichtbaar.

Ongeveer in het midden der afdeeling aan de W. zijde bevindt zich een 19 j. grove-dennenboschje ter grootte van 0.95 ha. De bodem bestaat hier uit gemengden humushoudenden grond, overgaande in geel fijn zand. De dennen zijn geplant in 0.62 m² verband op rabatten. Deze rabatten zijn destijds overzand. De groei van het hout is tamelijk goed.

7. Vak 9a.

Grootte: 3.16 ha. Aard: 28 jarig grove-dennenbosch.

Bodem: Opgestoven grond, bestaande uit fijn geel zand.

Opstand. In 1900 zijn 1 j. grove dennen geplant, nadat het stuifzand was vastgelegd. Plaatselijk hebben de boomen een slecht karakter maar zijn overigens goed gegroeid. De strooiselomzetting is matig.

8. Vak 5k.

Grootte: 5.4 ha. Aard: 45—53 jarig grove-dennenbosch.

Bodem: Als van afdeeling J. Opgestoven grond, plaatselijk iets humushoudend. Op enkele plekken komt leem voor. De ondergrond bestaat uit grof zand.

Opstand. Tamelijk lang en recht gegroeid hout. Gesloten opstand met enkele holle plekken.

Humusomzetting in het algemeen onvoldoende.

9. Vak 5i.

Grootte: 4.1 ha. Aard: 24 j. grove-dennenbosch.

Bodem: Opgestoven, heuvelachtig terrein met uitgestoven laagten. Hierin komt scherp zand voor.

Opstand: Uitgezonderd de hoogten, waar de groei vrij goed is, zijn de dennen maar matig gegroeid. Het bosch is geplant in rijen, in 0.80 m² verband. Ook hier zijn sterfhoeken van *Trametes*, welke gedeeltelijk ingeboet zijn met beuk en Am. eik. De groei hiervan is slecht.

10. Vak 9f.

Grootte: 1.44 ha. Aard: 1 ha grasland en 0.44 ha vliegdennen.

Bodem: Opgestoven grond.

De afdeeling is in huur bij de R.K. Geitenfokvereniging.

Vak 9g.

Grootte: 8.23 ha. Aard: Grasland.

In de jaren 1907—1909 geploegd en bemest met 900 kg kalizout. Tevens werd 1000 kg kalkmergel gegeven. Hierna werden lupinen gezaaid en in het zelfde jaar gras en klaver.

Een gedeelte werd in 1916—1917 gescheurd en ingezaaid met haver waaronder gras en klaver. In de jaren 1921—1923 is de geheele afdeeling gescheurd en afwisselend ingezaaid met lupinen, rogge en haver.

De bemesting bedroeg gemiddeld per jaar en per ha 1000 kg slakkenmeel en 1000 kg kainiet.

11. Vak 16p.

Grootte: 2.64 ha. Aard: 64-jarig grove-dennenbosch.

Bodem: Opgestoven humushoudende grond. Op 35 cm diepte een humuslaagje van 2 cm dikte (oude plag).

Opstand. Dennen gezaaid op akkers. Groei vrij goed. Behoudens het Z.W. gedeelte, is de geheele afdeeling in 1923 onderzaaid met Am. eik en beuk en onderplant met tamme kastanje. De onderplanting is vrij goed geslaagd. Humusomzetting is goed. De afdeeling in 1922 licht gesteld.

(Slot volgt)

DE 5e WETENSCHAPPELIJKE CURSUS DER
NEDERLANDSCHE BOSCHBOUWVEREENIGING

Deze cursus zal worden gehouden te Wageningen op 26,
27 en 28 September a.s.

Het programma luidt als volgt:

Donderdag 26 September

14-15 $\frac{1}{2}$ uur: Prof. Dr. E. Reinders. Sapstijging in
den boom.

15 $\frac{1}{2}$ -17 uur: Mr. F. Florschütz. De pollenanalyse
als hulpmiddel bij de studie van de ge-
schiedenis der bosschen.

19 $\frac{1}{2}$ -21 uur: Prof. Dr. G. Krauss. De boschgrond.

Vrijdag 27 September

9-16 uur: Excursie met Prof. Krauss naar het land-
goed de Ginkel en de Buunderkamp.

Zaterdag 28 September

9-10 $\frac{1}{2}$ uur: Prof. Dr. J. A. Honing. Erfelijkheidsleer.

10 $\frac{1}{2}$ -12 uur: H. F. van Riel. Luchtfotogrammetrie.

De voordracht van Prof. Krauss zal worden gehouden
in de Hulpaula van de Landbouwhoogeschool, (Duivendaal),
de voordrachten op Donderdag in de collegezaal van Prof.
Dr. Söhngen, en die op Zaterdag in de collegezaal van
Prof. Dr. Honing.

Zij die geen lid zijn kunnen op aanvraag toegangskarten
verkrijgen bij den secretaris, Boulevard 141, Arnhem.

De secretaris,
G. HOUTZAGERS.